

JUSTITS MINISTERIET

Dato: 11. maj 2022
Kontor: Nordatlantkontoret
Sagsbeh: Amanda Alberte Heino
Stilling
Sagsnr.: 2021-490-0319
Dok.: 2430313

Uunga siunnersuut:

Kalaallit Nunaanni pinerluttulerinermi inatsisip allanngortinneqarneranik inatsit (akuersissuteqaqqaarnissamik tunngavilimmik pinn-gitsaaliilluni atoqatiginninneq pillugu aalajangersagaq

§ 1

Kalaallit Nunaanni pineqaatissiinermut inatsimmi, tak. inatsit pillugu ilisimatitsissummi nr. 1045, 7. september 2017-imeersoq, allanngortinneqartoq atorlugu § 2 inatsimmi nr. 168-imi, 27. februar 2019-imeersumi kingullerpaatullu allanngorneqartoq § 2 inatsimmi nr. 1056-imi, 30. juni 2020-imeersumi § 2 aqqutigalugu, allannguutissat imaattut pilersinneqarput:

1. § 77, imm. 1 aamma imm. 2, imatut iluseqalissapput:

»Imm. 1. Pinngitsaaliilluni atoqateqartut pineqaatissinneqassaaq, atoqateqarsimasoq imal. allatut akuerineqarani peqateqarsimasoq.

Stk. 2. Pinngitsaaliilluni atoqateqarsimasutut pineqaatissinneqassaaq, kina meeqqamik 12-it inorlugit ukiulimmik atoqateqarsimasoq allatulluunniit kinguaassiuutitigut atoqatiginnittoq«.

2. § 79-imi imatut allanngortinneqassaaq »§ 77, imm. 1, nr. 3.« imaattunngortillugu: »§ 77, imm. 2.«.

§ 2

Inatsit atuutsinneqalissaaq ulloq [1. juli 2023].

Inatsisissatut siunnersuummut oqaaseqaatigiumasat

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Oqaaseqaatit nalinginnaasut

1. Aallarniut	4
2. Inatsisissatut siunnersuummi aaliangiinerit pingaarnerit	5
2.1. Inatsisigut maanna tunngaviusut	5
2.2. Pillaatissiinermut inatsit pillugu siunnersuisoqatigiit qallunaat pillaatissiinermut inatsisaani atoqateqarnermi akuersisoqartarnissamik piumasasaqateqalernissamut eqqarsaatersuutaat	10
2.2.1. Maanna pinngitsaaliilluni atoqateqarneq pillugu qallunaat pillaatissiinermut inatsisaata § 216, imm. 1-iani aaliangersagaq	10
2.2.2. Oqaatsit” immineq piumasuseq” aamma ”akuersineq”	12
2.2.3. Pisut pineri	15
2.2.4. Nalilersuineq uppernarsaasiinerlu	15
2.2.5. Kinguaassiuutitigut pinerluutit allat	17
2.3. Justitsministeriap isummersuutai aaqqiissutissatullu siunnersuutigineqartut.....	18
2.3.1. Justitsministeria isumaqarpoq, pillaatissiinermut inatsimmut atatillugu siunnersuisoqatigiit pillaatissiinermut inatsisip ataani pinngitsaaliilluni atoqateqarnermut atatillugu aaliangersakkap allanngortit-tariaqarneranik isummersuutaa pineqatissiinermut inatsimmi aamma atuuttuusoq.....	18
2.3.2. Taamaattumik siunnersuutaavoq pillaatissiinermut inatsimmi § 77, imm. 1., nutaamik oqaasertaliuunneqarluni ilusilerneqassasoq, taamatut pisoqarneratigut pillaatissiissuteqarsinnaasunngortillugu akuerinnin-nertaqanngitsumik atoqateqarneq.	19
2.3.3. Justitsministeria (Inatsisinik atuutsitsinermut naalakkersuisoqarfik) isumaqarpoq, ullumikkut § 77-imi imm. 1 aamma 2-mi allasimasut tunngavigalugit unioqqutitsinertut isumaqarfigineqartut pillaatissii-nermut inatsimmi siunissami aamma pinngitsaaliisimanertut isigineqassasut.....	22
2.3.4. Justitsministeriap pisuunermut atatillugu piumasasaqatit, uppernarsaasiissutit uppernarsaasiussanillu naliliernut atasut pillugit pineqaatissiinermut atatillugu siunnersuisoqatigiit isumaqatigai.....	23

2.3.5. Justitsministeria isumaqarpoq, Pinerlunnermut inatsisip § 77- iata saniatigut sakkortusaammik ilanngussisoqassasoq.	23
2.3.6. Justitsministeria isumaqarpoq, maanna pillaatissiinermi inat- simmi § 77, stk. 1, nr. 3 (siunnersuutigineqartoq § 77, stk. 2) aamma §§ 78-80 naapertorlugit pineqartut § 77, imm. 1-ip nutaamik oqaaser- taliuunnerani saniatigut tigumminnarneqassasut	24
3. FN-ip nunarsuaq tamakkerlugu anguniagaanut kingunerusussat..	24
4. Assigiimmik pinninnissap kingunerisassai	25
5. Pisortanut aningaasaqarnikkut atuutitsilernermilu kingunerusussat	25
6. Inuussutissarsiornermi il.il. aningaasaqarniarnikkut allaf- fissornikkullu sunniutaasinnaasut	25
7. Innuttaasunut allaffissornikkut sunniutaasinnaasut	25
8. Avatangiisinut pinngortitamullu sunniutaasinnaasut	26
9. Silaannarmut pinngortitamullu sunniutaasinnaasut.....	26
10. EU-mi eqqartuussiveqarnermut attuumassuteqarneq	26
11. Oqartussaaffeqarfiit ingerlatseqatigiiffiit il.il tusarniaaffigineqartut	26
12. Eqikkaalluni skematut takussutissiaq.....	26

1. Aallarniut

Qallunaat nunaanni Naalakkersuisut nunatsinnilu Naalakkersuisut peqatigi-illutik kissaatigivaat qallunaat Kalaallit Nunaanni akisussaaffigisaasa inerisarnissaat, tamatuma ataani isumannaarumallugu inuiaqatigiit angutitaasa arnartaasalu tunngaviatigut naliigiimik periarfissaqartitaanissaat.

Tamatuminnga suliaqarnermut atatillugu Justitsminiteriap Naalakkersuisunit qinnuvigineqarnertik naapertorlugu una inatsisissatut siunnersuut suliarivaat, tassani imarisaalluni pineqaatissiisarnermut inatsimmi pinngitsaaliilluni atoqateqarnernut inatsimmik allannguinnissaq.

Pinngitsaaliilluni atoqateqarneq inuiqatigiinni pinerluttuliornerit ilungersunarnerpaat sakkortunerpaallu ilagivaat tassanimi suaassuseq tunngavigalugu atoqatigiinnermi immineq timimut oqartussaasuuneq annertuumik innarlerneqarmat.

Pineqaatissiinermut inatsimmi aaliangersakkami atuuttumi tunngaviuvoq unioqqutitsisup pinngitsaaliissutit aaliangersimasut atorsimassagai, imal. eqqugaasup imatut inissisimasimanissaa, pisoqarnerani akiuussinnaajunnaaqasimalluni. Tassa imaappoq, ullumikkut tamanna malillugu pinngitsaaliilluni atoqateqarsimanertut tamatigut taamatut nalilerneqarsinnaanngilaq, pineqartoq atoqatigiinnissamut naaggaarsimagaluarpalluunniit. Tamannalu allanngortittariaqarpoq.

Tassa piffissanngorpoq isumannaassallugu, atoqatigiinnissamut immineq oqartussaanerup pinngitsaaliilluni atoqateqartoqarsimatillugu qitiutinneqalernissaa, Inuiaqatigiittut atornerlunneqartut inatsisitigut naapertuumik illersortariaqarpat.

Inummik allamik atoqateqarsimaneq, aapparisaq piumanngikkaluarpalluunniit, inuup tunngavianik kiffaanngissuseqartitaaneranik aammalu immineq timiminut oqartussaanerani eqqunngitsuliorneruvoq.

Pinngitsaaliillunimi atoqateqarneq pinngitsaaliiginnarnerunngilaq imal. pi-umanani oqarnerinnaannani. Tassami tunngaviummat atoqatigiittut tamarmik taamatut pisoqarnissaanik akuersaarinnissimanissaat. Tassani inuit pineqartut tamarmik akuersisimassapput tamannalu atoqatigiinnerup tamaakkiisumik pinerani allatullunniit pisoqarnerani atuutissaaq. Tamaanngippallu pinngitsaaliinerussaaq – aamma aappariit akornanni.

Inatsit malillugit unioqqutitsinertut isigineqassapput inummik akuersinngitsumik atoqarteqarnerit allatulluunniit ilaqarsimanerit. Inuiaqatigiit pinngitsaaliilluni atoqarteqarnertut paasinnittaasiat, allanngortinneqassaaq, nutaamillu pineqatissiinermit inatsimmi akuersinertaqanngitsumik pinngitsaaliilluni atoqaternermut aaliangersaasoqarluni, tamannalu pineqaatissiinermit inatsimmi allannguutaavoq nutaarluinnaq.

Pinngitsaaliilluni atoqateqarsimanermik aaliangersagaq akuersinissamik aallaaveqartoq, pingitsaaliilluni atoqateqarnertut nalilernerqartunut atillugu politiit iliuseqartarnerannut, unnerluussisut oqartussaanerannut eqqartuussiviillu suleriusaannut pingaaruteqaannarnani aamma inuiaqatigiinni isiginnittaatsinut allannguutaassaaq, tassa qitiusutut inissisimalissamat inuit allat killiliisarnerannik ataqqinninnissaq aammalu kiffaanngisuseqarluni immineq timimut aaliangiisinnaanermut.

Akuerinninneq tunngavigalugu pinngitsaaliilluni atoqarteqarnermut inatsisimmi oqimaaqatigiissarneqassapput atornerlunneqartunik illersuinissaq taakkulu inatsisitigut isumannaarinniffigineqarnissaat aammali pineqarluni pisuutitaasut inatsisitigut illersorneqarnissaat, tassami sulit atuutsinneqarmat pinngitsuutitaasoqarsinnaaneq, tassanilu unnerluutiginnittuusut pisuutsinissaq pillugu uppersaasiinissaat. Akuersineq inatsisitigut peqqisaarluinnartumik naapertuilluinnartumillu nalilersorneqassaaq, pineqartup pisullu qanoq ittuusimanerat aallaavigalugit.

Inatsisissatut siunnersuut atorlugu siunnersuutigineqarpoq minnerunngitsumik pineqatissiinermit inatsimmi § 77, imm. 1 aamma 2, allassimasunik sakkortusaassasut. Tamatuma akuersinertaqanngitsumik atoqateqarsimanerit tamarmik pinngitsaaliisimanertut isumaqartinneqalernerisigut.

Inatsisissatut siunnersuutip tunngavigivaa qallunaat nunaanni pillaatissiinermit inatsimmi allannguutaasoq, tamannami pivoq inatsisiliornikkut taaneqartumik nr. 2208, ulloq 29. december 2020-imeersumik, pineqarluni akuersinertaqanngitsumik pinngitsaaliilluni atoqateqarsimanermik nalilinnissamat aaliangersagaq. Allanguutip tunngavigivaa Pillaatissiinermit inatsimmut siunnersuisoqatigiit isumaliutissiissutaat nr. 1574/2020.

2. Inatsisissatut siunnersuummi aaliangiinerit pingaarnerit

2.1. Inatsisigut maanna tunngaviusut

Pineqatissiinermut inatsimmi § 77, imm. 1, nr. 1 aamma 2 tunngavigalugit pinngitsaaliilluni atoqateqarsimasutut pineqaatissinneqassaaq kina pinngitsaaliilluni atoqateqarsimasoq allatulluunniit kinguaassiuutitigut atoqatiginnittoq persuttaanikkut qunusaarinikkulluunniit (nr. 1) imal. allamik atoqateqarlunilu allatut atornerluisimasoq, pinngitsaalineqarsimasoq imatut inisisimasimappat, pisumi akiuisinnaasimanani (nr. 2).

Pineqatissiinermut inatsisimmi § 77, imm 1, nr. 3, malillugu pinngitsaaliilluni atuisimasutut pineqaatissinneqassaaq inuk meeqqamik 12-it inorlugit ukiulimmik atoqateqarsimasoq. Tassani atoqateqarneq inatsisisinik unioqquqtsitsisimanermut aallaaviuvoq, taamaattumillu tamanna inatsisit malillugit akisussaaffigisani tamatigut tunngaviunani, tassa pisoqarsimatillugu § 77, imm. 1, nr. 1 aamma 2.imi, imal. § 77, imm. 2-mi nassuiarneqartut tunngavigalugit.

Taakku saniatigut § 77, imm. 2 naapertorlugu pinngitsaaliilluni atoqateqarsimasutut pisuutinneqassaaq imm. 1-imi allassimasut naapertorlugit, atoqateqarsimasoq imal. allatut inatsisit unioqquqtillugit pinngitsaaliinikkut peqateqarsimappat, tak. § 91.

Pineqatissiinermut inatsisimmi § 77, imm. 3 naapertorlugu, pinngitsaaliilluni atuisimasutut pineqatissiissutissamik aaliangiinermi immikkut naliliiffigineqartarpoq nikanartuliorfiginnissimaneq, ajortuliorfigineqarsimasut 18-it inorlugit ukioqartillugit.

Pineqatissiinermut inatsit § 77, imm. 1 aamma 2, atorneqartarpoq pineqartillugit atoqateqarsimanerit allatulluunniit kinguaassiuutitigut atoqatigininnerit. Pineqatissiinermut inatsimmi malinneqartarput § 77-imut piareersaataasimasut, tak. Folketingstidende 2018-19, A, L 123 qupp. 20-imi allassimasut, tassa atoqateqarnerit arnap kinguaassiutaatigut itiatigullu pisimatillugit.

Allatullut kinguaassiuutitigut atoqatiginnittoqartillugu pissutsit allat eqqarsaatigalugit assersuutitut taaneqarsinnaavoq kinguaassiummik milutsinneq, aluttuineq, inussanik arnap kinguaassiuutaanut itianulluunniit manggussineq aallatulluunniit kinguaassiuutinik attualarineq.

Qulaani taaneqartutut § 77 imm. 1, nr. 1 pineqatissiinermut inatsimmi unioqquqtsitsinertut isigineqarput akuerineqarani atoqatigininnerit imal. qunusaarineq persuttaanerluunniit atorlugit atoqatigininnerit allatulluunniit iliuuseqartitsinerit. Taamaanneratigut tassa pisumi ataqatigiissuteqass-

apput akuerineqarani atoqateqarnerit imal. persuttaaneq qunusaarinerluunniit aqcutigalugit allatut peqateqarnerit. Piumasaqaat taaneqartoq naapertorlugu pisoq pisimassaaq aappaarisamit akuerineqanngitsumik, tak. Folketingstidende 2018-19, A, L 123 aqcutigalugu saqqummiunneqartoq, qupp. 7.

Persuttaanerit tassaapput nukiiit atorlugit piumasamik angusaqarniarnerit (soorlu nukeqarneruneq atorlugu pinngitsaaliinikkut atoqateqarneq imal. assigiinngitsutigut tigumminnittumik/-nik ikiorteqarluni atoqateqarneq) aamma allatut pinngitsaaliilluni (soorlu patittaalluni tilluaalluniluunniit pineqartoq akiuisinnaajunnaartillugu). Pineqartumik susinnaajunnaartitsilluni tigumminninneq aaliangersagaq naapertorlugu persuttaanertut isigineqarpoq.

Suleriutsimi persuttaaneq pineqaatissiinermut inatsimmi § 77, imm. 1, nr. 1, naapertorlugu aamma sakkukinnerusumik persuttaanerit ilaatinneqarput. Persuttaanertut tassani assersuutigineqarsinnaapput pineqaatissiinermut inatsimmi § 77, imm. 1, nr. 1 naapertorlugu pisimasut tassaasinnaasut susinnaajunnaartitsilluni tigumminninnerit, soorlu pinngitsaaliilluni attualaarinnineq, piumanngitsumillu qalliineq. Tassa imaappoq persuttaanertut isiginninnermi pisariaqanngilaq annertuumik patittaaniisaaq allatullu persuttaasoqarnissaaq imal. qunusaarinissaaq, aammali ilaatinneqarlutik nipituuliungikkaluarluni qunusaarinerit, aamma timitalerneqanngikkaluartumik qunusaarinerit.

Pineqaatissiinermut inatsimmi § 77, imm. 2-mi allassimasut naapertorlugit pinerlunneruvoq arlaannik akuerisaanngitsumik pinngitsaaliissuteqarluni atoqateqarneq. Akuerisaanngitsumik pinngitsaaliineq pinerluttulerinnermi inatsimmi § 91-mi atuutsinneqassaaq, annersaanertaqanngikkaluartumik allatullunniit timitalinngikkaluarlugu annersaanissamik qunusaarinerit.

Aaliangersakkap piareersarnerani ilaavoq, tak. Folketingstidende 2007-08, ilanngussaaq A, L 35-mi, qupp. 1658-imi, aamma Folketingstidende 2018-19, ilanngussaaq A, L 123-mi qupp. 7-mi aaliangersakkami ilaasutut eqqarsaatigineqarmata atoqateqarnerit allatullunniit kinguaassiuutitigut atoqatiginninnerit qunusaarinerillu sakkortuujunngikkaluartullunniit atorlugit. Pineqaatissiinermilu inatsisip § 91-ianni -persuttaanerup sakkortuuliornissamillunniit qunusaarinerit saniatigut - pinngitsaaleriaatsit taaneqarput, soorlu pigisanik annertunerusumik ajoqusiiniarnerit, pinngitsaaliinakkamik tigumminniarnerit, allatut pinerlunnertut isigineqas-

sutaasinnaasunik qunusaarinerit imal. inuup qanigisaanut attuumassuteqartutigut qunusaarinerit.

Pineqatissiinermut inatsimmi § 77, imm. 1, nr. 2 naapertorlugu pisuutinneqassaaq kina allamik kinguaassiutitigut allatulluunniit tunngaveqartumik atoqateqartoq, taamatut atonerlullugu inuk pineqarnerminut akiuussinnaanngitsutut inissisimasoq. Aaliangersagaq taamatuinnaq isumaqartinneqarpoq, eqqugaasoq imminut ikiorsinnaajunnaarluni persuttarneqarnissamik qunusaarneqarnikkut persuttarneqarnikkulluunniit inissisimappat. Persuttaaneq taamallu pisoqarnissaanik qunusaarineq atorlugit atoqateqartoqarsimappat, tamanna § 77, imm. 1, nr. 1-imi ilaareerpoq.

Aaliangersakkap piareersarneqarnerani ilaapput, tak. Folketingstidende 2018-19, tillæg A, L 123 qupp. 7-imi, pingaarnerit ataanni ilaatinneqartut ”qanoq issutsit”, sininneq, ilisimannginneq, putumanerujussuaq, allatut tammaqqaneq, timikkut soriarsinnaajunnaqqaneq il.il.

»Inissisimanerit«, pingaarnerit tullisut inissisimasut, taaneqarsinnaapput naatsorsuutiginnisamik tupannartutut pisut. Aaliangersakkamik taamaattut aaliangersimasumik pisutut isigineqarput, tassani pineqarlutik tupannartumik periataartut, piareersimaffiunngitsumik atoqateqaleriasaarnerit allatullu peqateqarnerit, pineqartoq qisuariarsinnaatinnagu ingerlanneqartut. Tassani pineqartut ilaatigut makkuupput; pineqartoq mattaa-ngatillugu, tassani pinnittoq attualaarinnaanissaminut, taamallu iliornermigut killissanik qaangiilluni. Taamattut ataani eqqarsaatigineqarput imminut asannerit, nakorsamit misissorneqarnerit tagiartortinnermilu pisinnaasut, tak. Folketingstidende 2018-19, ilanngussap A, L 123-ip quppernerisa 7-ianni allasimasut.

Pinerlunnertut § 77, imm. 1, nr. 2 naapertorlugu akisussaaffinni aaliangiisunngilaq, pisup atuinerit isigineqarsinnaanera, kisiannili pisumi pinnittoq atoqatiginninnissamut periarfissaqalenera allatulluunniit kinguaassiutitigut atoqatiginninnera aallaviussaaq, tamannalu ”atoqateqaannarnermit” tunngavikinneruvoq.

Pineqaatissiinermut inatsimmi § 77, imm. 1 aamma 2-mi allasimasut unioqquatinneqassappata, taava aaliangersagaq naapertorlugu unioqquutitsisimasoq pisumut atatillugu tamakkiisumik piaaraluni taamatut iliorsimasutut isigineqassaaq.

§ 77-imik unioqutsitsinermi pineqaatissiisoqassaaq apeqqutaatillugit unioqutitsinerup sakkortussusia aammalu pisuusup inuttut qanoq inissisimasuunera, tassami iliuserineqartumi sakkortussutsit annertussusaat nikerartuummata. Taamatut tunngaviliinikkut pineqatissiinerit siammasissuseq eqqarsaatigalugu tamakkiisumik aallaveqassammata.

Pineqatissiinermit inatsit tunngavimmigut pisuusooq aqutsisoralugu aallaavilerneqartarpoq, tak. Kalaallit Nunaanni eqqartuussiveqarneq pillugu ataatsimiititarsuarmit eqqartuussiveqarneq pillugu isumaliutissiissut nr. 1442/2004 (matuma kingorna Eqqartuussiveqarnermut ataatsimiititaliarsuup isumaliutissiissutaatut taagorneqartussaq), bindi I, qupperneq 121 ff. Tamatuma kingunerisaanik, eqqartuussiviup pineqatissiissusiissutissamik aaliangiinermini annertuumik mianerissavaa inuup eqqartuunneqartup inuttut inooqataasutullu tunngavigisatut atugai, taassuma ataani taassuma kingorna nutaamik pinerluuteqaqqinnissamut qanoq inissisimanissaatut naatsorsuutigisinnaasat, tak. § 121, imm. 1, nr. 2. Kisianni aamma naliliinermi ilaatinneqassaaq ingerlanneqarsimasup qanoq imaqarnera aammalu inuiaqatigiinnit pinerluutit qanoq ittuunera tunngavigalugu akiuiniarneq, tak. § 121, imm. 1, nr. 1.

Inatsisiliaq nr. xx [Folketingstidende 2021-22, A, L 126-imi] atorlugu pineqaatissiinermi inatsit § 77 18-it inorlugit ukiulinnik pinngitsaaliilluni atoqateqarnermi pineqatissiissutit qanoq inissinnissaat sakkortusineqarput.

Allanguut peqqutigalugu, immikkut inatsisinik unioqutitsilluni nikanarnartuliorfigininneq pingaarnerusutut inissinneqarpoq. Inatsisiliornermi tunngaviuvoq 18-it inorlugit ukiulinnut pinngitsaaliilluni atornerluinermi pineqatissiissutaasartut 50%-inik qaffannissaat. Tamanna peqqutigalugu aamma suliaq, sionatigut ukioq ataatsimik pineqatissiinermit kinguneqartartoq maanna ukioq ataatsimik qaammatinillu 6-inik sivisussuseqartinneqartalissasoq. Suliallu ukiut marluk pineqaatissiissutaasartut qaffanneqarput ukiut 3-nngortillugit.

Nalinginnaasumik tunngaviusussanngussaaq pineqaatissiinermit sakkortunerulersitsisoqarsinnaaneq, pinngitsaaliilluni atoqateqarsimanermit annertuumik persuttaasoqarsimappat, pinngitsaaliilluni atoqateqarneq sivisusimappat, pinngitsaaliilluni atoqateqarneq allaqartunit ingerlanneqarsimappat imal. atornerlunneqartup angerlarsimaffianut iserluni tamanna ingerlanneqarsimappat. Kisiannili pineqaatissiineq sivikinnerusunnngortinneqarsinnaavoq, soorlu assersuutigalugu kinguaassiutitigut pinngitsaaliilluni ato-

Naak taamanikkut aaliangersakkap oqaasissiornerani ilaasutut oqaatigineqarsinnaagaluartoq, atoqateqarneq paatsuugassaannngitsumik akuerineqarsimannngitsoq, tak. pinngitsaaliinerit, persuttaanerit allatullu piumanngitsumik il.il. peqateqarnerit pillugit piunasaqaammi, pisoqarsinnaasoq, akuerineqartumik peqateqarsimaneq, taamaattunili aappaasoq piumanani nalunaarsimasoq, kisiannili taamaattuni inatsisit pineqartut aallaavigalugit atoqateqarsimaneq pillaatissiissutaasinnaanani, pinngitsaaliissutinik asigisaanillu atuisoqarsimannngimmat. Siunnersuisoqatigiit isumaat naapertorlugu taaneqartut pisimasut, pinngitsaaliinertut pillaatissiissutigineqarsimasariaqaraluarput. Siunnersuisoqatigiillu tamatumunnga atatillugu pingaartutut inissippaat peqatigineqarsimasup tatiginassutsimigut innarlerneqarnera taamallu aamma atoqateqarnissami immineq aaliangiisinnaatitaanera.

Pillaatissiinermut inatsimmut atatillugu siunnersuisoqatigiit isumaat naapertorlugu, § 216 tunngavigalugu pillaatissiinermi aaliangiisuussanngilaq atoqateqarnermut atatillugu pinngitsaaliissutinik atuisimaneq imaluunniit pisumi aapparineqarsimasup akiuisinnaasimannginnera, taamaallaalli inissinniartariaqarluni atoqateqarneq illugiinnit akuerineqarluni ingerlanneqarsimanersoq.

Qulaani taaneqartut pillugit Siunnersuisoqatigiit isumaqatigiittut isumaqarput, pillaatissiinermut inatsisip § 216-ia allanngortinneqartariaqartoq, taamatut iliornikkut aalingersakkami ilanngunneqarlutik piumanani ilaqarsimanerit suulluunniit. Tamatumunnga atatillugu Siunnersuisoqatigiit taavaat, pillaatissiinermi tunngaviit annertusineqarnerisigut erseqqissisinneqassammat, atoqateqarnerit suulluunniit tamatigorluinnaq illuatungeriinnit akuerineqarlutik pissammata. Inatsisigut allannguinnikkut aamma siammasinnerusumik paasinninneq siammaanneqassammat, atoqatigiinermi akuersinertaqartumik akuersissutaannngitsumillu taamallu pillaatissiissutigineqarsinnaasumik ingerlanneqartut, ingerlanneqarsimaneri killeqartut, taaneqarporlu taamatut iliortoqarneratigut pillaatissiinermut tunngasut erseqqinnerulersinneqassammata, tassani erseqqissilluinnarluni atoqatigiinermi immineq aaliangiisinnaatitaaneq tatiginassuserlu. Kiisalu inatsimmik allannguinnikkut atoqatigiinnernut akuersinertaqannngitsumik ingerlanneqarsimasunut taamallu inuiaqatigiit akuerinnikkumannnginnerat naqissuserneqassalluni.

Taamaattumik pillaatissiisarnermut inatsimmut atatillugu Siunnersuisoqatigiit siunnersuutigaat pillaatissiinermut inatsimmi § 216, imm. 1-imi pillaatissiissutaasinnaanerisa tunngavii siammasinnerusunngortinneqassasut,

tassani piumasaqataajaajunnartinneqassalluni, atoqateqarnermik pilersit-sisimasup pinngitsaaliissutissanik atuisimanissaa, imal. atornerlunneqartu-usup qanoq inissisimasimanera.

Siunnersuisoqatigiit eqqarsaatigisimavaat, ”Pinngitsaaliilluni atoqateqar-neq” siammaanermi aamma atorneqassanersoq, imal. allamik taaguuser-ineqarsinnaasumik nassaarsiortoqassanersoq.

Siunnersuisoqatigiit isumaqarput, atoqateqarnek, appaasoq piumanngitsoq, imatut aapparineqartup tatiginassusianik innarliitigisoq, tamanna taasari-aqarluni ”Pinngitsaaliilluni atoqatigineqarsimanertut”, apeqqutaatinnagu atoqateqartoq persuttaasimanersoq imal. qunusaarisimanersoq, imaluunniit atornerlunneqartoq imatut inissisimasimanersoq, pisumi iliuuseqarluni aki-uussinnaasimanani. Taamatut pisoqarpat, sulluunniit sakkugineqarsima-galuarpata, tamanna immineq aaliangiisinnaatitaanermik tatiginassutsimillu pinarluinnartumik innarliineruvoq.

Innersuussutigineqarput isumaliutissiisummi quppernerit 125-129 og 140-141.

2.2.2. Oqaatsit ”immineq piumassuseq” aamma ”akuersineq”

Siunnersuisoqatigiit eqqarsaatigisimavaat oqaaseq sunarpiaq pillaatissiiner-mut inatsisip § 216, imm. 1-iani atorneqassanersoq. Isummorsornermilu siunnersuisoqatigiit immikkut sammisimavaat oqaaseq ”immineq piumas-sutsimik”, ataatsimiititaliarsuarmit atorneqarsimasoq, Sverigemi pinngit-saaliilluni atoqatersimanermit inatsimmi tunngaviutinneqartoq aammalu ”akuersineq”, nunani assigiinngitsuni inatsisini atorneqarsimasoq, tak. ilisi-matitsissummi kapitel 4.

Siunnersuisoqatigiit taavaat, oqaatsit immineq piumassuseq aammalu akuerininneq erseqqilluinnartuunngimmata eqqartuussinermullu atatillugu killeqaratik, taamaattumillu pisariaqartoq erseqqissanissaq, tassa atoqatigi-innermut atatillugu oqaatsit pineqartut atorneqartut pisariaqartumik erseq-qissarneqarnissaat.

Siunnersuisoqatigiinni amerlanerussuteqartut isumaqarput, pinngitsaaliil-luni atoqateqarnek pillugu aaliangersakkami tunngaviutinneqassasoq im-mineq piumassutsimik atuinissaq, ikinnerussuteqartulli isumaqarput tun-ngaviussasoq oqaaseq akuersineq.

Pillaatissiisarnermut inatsit pillugu siunnersuisoqatigiit isumaqarput, pingitsaalilluni atoqateqarnerup pineqarnerani immineq piumassuseq tunngaviussasoq, ikinnerussuteqartulli isumaqarlutik akuersineq aallaaviusasoq.

Amerlanerussuteqartut ilaatigut tikkuarpaat, amerlanerussuteqartut isumaat naapertorlugu paasinartoq, pineqarmat atoqatigiinnerit immineq kajumissuseq tunngavigalugu pissammata, tassanilu isumaqaqqajaatitsilluni, pineqartumi ingerlasut assigiinngitsut naammassineqarsimanissaat. Tassungalugu atatillugu amerlanerussuteqartut saqqummiuppaat, inatsisimmi oqaasertaliineq imaassinnaasoq akuersineq arlaatigut sutut unioqqutitsinertut imaqarsinnaasoq, taamallu tunngaviusumit allaanerusumik. Amerlanerussuteqartullu aamma tikkuarpaat, unioqqutsitsinerunera pillugu oqaassiornerani sukaterutaasunik pisariaqartitsisoqarmat tassani atoqateqarniartuusumut allatulluunniit peqateqarniartumut atatillugu, piumasaqaataasunik isumannaarinninnissamut, atoqatiginiakkap akuersinissaa, kisiannili aamma eqqartuussivimmi naliliisussanut ersersillugu eqqarsaatigineqassammat pisunut atatillugu ilaatigut tunngaviatigut isumaqartoqarsinnaammat pisut akuerineqartumik ingerlanneqarsimasut, taamaattunilu naatsorsuutigineqarsinnaasariaqarmat, atoqatiginiagaasup paasinartumik piumannginnissaa, atoqateqarumangikkuni. Taamaattumik amerlanerussuteqartut isumaqarput, erseqqissumik pissusilersoqartoqarsimatinnagu – apeqqutaalluni tunngavissap qanoq iluseqarsimanera, - pisussamik aallartitsisuusup qulakkeerinninnissaa, aappariniakkap ilumut akuersinera, aappariniagaq erseqqissumik takutitsinngippat, immineq piumassutsimik takutitsinngikkaluarluni. Tassani erseqqissuliunnginneq tassaalersinnaavoq akuersinnginneq, ammanerullunili, erseqqissuliunnginneq piumannginnermut piumanermulluunniit takutitsinerunersoq. Kiisalu amerlanerussuteqartut tikkuarpaat oqaaseq akuersivoq atorneqassappat nalilernerqartariaqassammat, tamanna immineq piumanermik akuersinusoq. Tamatumunngalugu atatillugu amerlanerussuteqartut oqaatigivaat pisoqarsinnaammat, akuersinermik, kisiannili tamanna pinnani immineq kajumissuseq tunngavigalugu, taamaammallu qanorluunniit ikkaluarpat naliliisoqatariaqassasoq immineq piumanermik oqarnerup taava qanoq paasisariaqarnera, naak akuersineq oqaatsit atorneqartussaagaluartoq.

Kiisalu amerlanerussuteqartut isumaqarput, oqaaseq immineq kajumissuseq pingitsaaliilluni atoqateqarnerup aaliangersaatissatut siunnersuutigineqartumi atussallugu nalequnnerusoq taamallu naqissusiinerussasoq, kinaluunniit atoqateqarnermut atatillugu immineq aalingiisussaataammat, aammalu

atoqatigiinneq qanorluunniit ittoq illuatungeriit akuerseqatigiinnerannik tunngaveqassammat.

Ikinnerussuteqartut tikkuarpaat akuersinermik tunngaveqartumik pinngitsaaliilluni atoqateqarneq pillugu aaliangersagaq pinerlunnermik pillaatissinneqarsinnaaneq siammassinnerusumik imaqalersissagaa, inatsimmi siornatigut pillaatissiissutigineqarsinnaanngitsut ilaatillugit. Ikinnerussuteqartullu aamma taavaat, akuersineq marluk akunneranni isumaqatigiinnermik isumaqarnertupajaaq ittoq, taamallu illuatungeriinni akuerineqartumik, oqaaserli immineq kajumissutsimik atornerqarpat imatut isumaqapajaartoq aappaasup kissaataanut illuatungiliuttusoq akuersaarinnittoq. Ikinnerussuteqartut isumaat naapertorlugu immineq piumassutsimik tunngaveqanngitsumi, atoqatiginiarneqartoq piumasimassanngitsaq, akuersinermi pissapat tamatuminna atoqatiginiarneqartoq oqassammat. Qanoq pisoqarsimanermik qulaajaaniarnermi akuersisimaneq naliliissutigalugu aaliangersaanermi annertunerusumik qitiutinneqassaaq inuk atoqatiginninniarnermik aallartitsisuusimasoq. Ikinnerussuteqartullu aamma tikkuarpaat, aaliangiisussaassammat aaliangersakkap imatut isikkoqarnissaa, ersersinneqarluni, tassa atoqatigiinninnissarpiaq atatumik akuerinninneq pissammat, eqqartuussinermilu aaliangiinermi aaliangiisuunani atoqatigineqartoq piumanani akiuussimanersoq. Kiisalu ikinnerussuteqartut tikkuarpaat, isummersuutitik malillugit pinngitsaaliilluni atoqateqarsimaneq pillugu aaliangersakkamik erseqqaarinnerulersumik allannguisoqartariaqartoq, eqqartuussinermi illersuutaasinnaasut kimeqarnerulersinneqassappata aammalu apeqqut akuersisimaneq aallaavigalugu pinngitsaaliilluni atoqateqarnerimaneq pillugu aaliangersagaq erseqqissumik qulaajagaasoq iluaqutaasinnaasoq pissusilersornermi killiffiit suut atoqateqarnermut atatillugu akuersaarneqarsinnaasasut suullu akuersaarneqarsinnaassanngitsut siammassinnerusumik paasi-nartunngortinneqarpata.

Immineq kajumissutsimik oqaatsimik atuinikkut, amerlanerussuteqartut isumaat malillugu, oqaatsit atornerqarsimasut imal.iliuserisimasat aqutigalugit pisimasoq pineqartoq qanorlu ingerlasimanera ersersinneqarsinnaalissapput.

Ikinnerussuteqartut isumaqarput tamanna tunngavissiuinikkut eqikkaalluni isummerfigineqartussaasoq, nalilersorlugu atoqatigiinnermi peqataasimaneq akuerineqarsimasutut isigineqarsinnaanersoq. Tassa piumasaqaataassanngilaq, peqataajumanninnerup toqqartumik oqaatigineqarsimanissaa allatulluunniit aaliangersimasumik takutinneqarsimanissaa.

Amerlanerussuteqqartut ikinnerussuteqqartullu oqaatsit immineq kajumis-
sutsimik aammalu oqaaseq akuersineq pillugit isummersuutaat takuneqar-
sinnaapput isumaliutissiissutip qupp. 135-40, 176-183 aamma 188-191-iini.

2.2.3. Pisut pineri

Pillaatissiinermut inatsit pillugu siunnersuisoqatigiit eqqarsaatigisimavaat,
pisut pineri, siuliani pillaatissiinermut inatsisip § 216, imm. 1-ip ataani
aaliangersakkami allattoreqarsimasut, aaliangersakkami toqqaannartumik
ilaasariaqarnersut (siuliani pillaatissiinermut inatsisip § 216, imm. 1-ip) ilu-
ani aaliangersakkami allattoreqarsimasut, aaliangersakkami toqqaannartu-
mik tunngavittut ilaasariaqaraluartut, pisimasut pinerini immineq kajumis-
suseq imal. akuersineq atorunnaarsillugit.

Siunnersuisoqatigiinni amerlanerussuteqqartut siunnersuuteqqarput, pisut
pineqqartut nutaamik pinngitsaaliilluni atoqateqarneq pillugu aalianger-
sakkami toqqaannartumik ilanngunneqqartariaqqartut pisimasuni immineq ka-
jumissutsimik akoqanngitsuni. Siunnersuisoqatigiinni ikinnerussuteqqartut
siunnersuutigivaat, pisut taaneqqartut pinngitsaaliilluni atoqateqarneq pil-
lugu aaliangersakkami toqqaannartumik ilanngunneqqassasut, pillaatissi-
iniarnermi sakkortunerusunngorsaatitut.

Nutaamik pillaatissiinermut inatsimmi § 216, imm. 1-imi allanneqqartussatut
siunnersuutigineqqartut, Siunnersuisoqatigiit isumaat naapetorlugu eqqartu-
ussinermi illersorneqqarnissamat § 216, imm. 1-imi aaliangersakkami
maanna atuuttumi tunngaviumut sakkukillisaataanngitsut. Taamaattumik
siunnersuisooqatigiit isumaat malillugu pillaatissiissutaajuassaaq persut-
taaneq qunusaarinerluunniit atorlugit pinngitsaaliilluni atoqateqarneq imal.
Inatsisinik unioqqutitsilluni pinngitsaaliilluni atoqateqarneq, tak, § 260,
imal. pisumi pineqqarpat kina imatut inissisimasimasoq, pineqqarnerminut il-
iuuseqqarluni unissaaniarluni akiuussinnaanani.

Aamma innersuussutigineqqarput isumaliutissiissummi qupp. 158-159
aamma 161 aamma 191.

2.2.4. Nalilersuineq uppersaasiinerlu

Pillaatissiinermut inatsimmut atatillugu siunnersuisoqatigiit aamma isum-
mersuutigaat apeqqutit naatsorsuineq, uppersaasiineq aammalu up-
persaatinik nalilersuineq.

Siunnersuisoqatigiit nalilersuinermit atatillugu isumaqarput, tunngavis-saqanngitsoq pinerlunnertut isiginiassallugu piaarinani atoqateqarneq pinngitsaaliilluni atoqateqarsimanertut. Akunnattoorutit, pinerlunnertut nalilii-nermit atatillugu qaqinneqarsinnaasut, tak. pillaatissiinermit inatsimmi isumaliutissiissut nr. 1534/2012, kinguaassiuutitigut pinerlunnerit pillugit, siunnersuisoqatigiit isumaat naapertorlugu allannguuteqaratik ilaajuarsin-narput.

Pillaatissiinermit inatsit pillugu siunnersuisoqatigiit tamatumunnga atatil-lugu oqaaseqarput, piaarinnginneq atorneqarpat eqqartuussiviup pisut aal-laavigalugit pisuusup suut ilisimasariaqagaanik naliliineq akisussaaffigim-magu. Piaarinnginnermik oqarneq suut qanoq ittusaanerit nalilii-neru-voq, taamatullu oqarneq ataasiaakkaat isummersuutaannik tunngave-qalersinnaavoq, tassani ataasisakkaat atoqatigiinnermik isiginnittaasiat ilaasinnaalluni. Siunnersuisoqatigiillu isumaqarput taamatut nalim-massaaneq takorluuisinnaanermik sanngiillissutaassasoq eqqarsaatigalugu pisuni aalingersimasuni qanoq isiginnilluni naliliisoqarsinnaaneq, taamat-ullu ilisumik qalipaasersuinikkut pisuusutut isigineqartup naapertuilluartu-mik pineqarnissaa aamma equinneqarsinnaalluni. Taamaattumik naapertu-illuartumik pinninnissaq eqqarsaatigalugu piumasarineqarluni pisoq nalil-erneqassasoq atoqatigiinnermi pisimasuiit aallaavigalugit.

Siunnersuisoqatigiit oqariartuutigivaat, pillaatissiinermit inatsisip § 216-ianik allannguutissatut siunnersuut eqqarsaatigalugu pinngitsaaliilluni ato-qateqarsimanerit tunngavii siammasinnerulersinneqassasut, tassani ilann-gunneqartussanngussalluni inummik akuersisimanngitsumik imminerluun-niit kajumissutsiminik atoqatigineqarsimasumik ilaqarsimasoq. Taava piu-masarineqarunnaassaaq, atoqateqartup persuttaasimanera, persuttaanis-samik qunusaarisimanera imal. allatut akuerisaanngitsumik pinngitsaaliisi-manera imal. atoqatigineqartoq arlaatigut inissisimasimasoq pisumi akiuun-nissaminut.

Pillaatissiissutaasussamik tunngaviusunik atitusaanerup, siunnersuiso-qatigiit isumaat naapertorlugu, malitsigisaanik pisariaarutissaaq piaarin-nginneq pillugu aaliangersagaq.

Aammalu, siunnersuisoqatigiit paasinninnerat naapertorlugu, suli itigartin-neqaannarsinnaassanngilaq navialiffiusinnaammat eqqartuusseriaatsimut sakkukillisaataasinnaanera, atorneqarsinaasunngorlugu eqqunneqassapat” piaarinani pinngitsaaliilluni atoqateqarneq”.

Immineq kajummissuseq aallaavigalugu pinngitsaaliilluni atoqatigiinnermut aaliangersagaq, amerlanerussuteqartunit siunnersuutigineqartoq, aammalu akuersinermik tunngaveqartumik pinngitsaaliilluni atoqatigiinnermut aaliangersagaq, ikinnerussuteqartunit siunnersuutigineqartoq sulii aaliangersakkami piumasagaataassaaq, pisuusup pisup nalaani atoqatigin-ninnisamik siunnerfeqarnera tunngavigalugu. Tamanna isumaqarpoq pisuusooq aaliangersagaq naapertorlugu siunertaqarsimasooq atoqatiginnissalluni inummik immineq kajumissutsiminik peqataajumangitsumik imal. akuerinninngitsumik. Taamaattumik tassa naammagineqanngilaq, pisuusup ilisimannissimasariaqarnera, atoqatiginninneq aappaasumit akuerineqanngimmat imal. atoqatigineqartoq akuersisimangimmat.

Nalilerneqarsinnaappat, immineq kajumissutsimik aallaveqanngitsumik atoqatiginnittoqarsimasooq imal. atoqateqarneq akuerinninnertaqanngitsoq, taava apeqqut tassaalissaaq, pisuusooq atoqateqarnissamik siunertaqarsimangersooq. Tamatumunnga atatillugu pingaaruteqassaaq aaliangiullugu nalilissallugu, pisuusooq isumaqarsimasinnaasooq, atoqatini immineq kajumissutsiminik peqataasooq imal. atoqatiginnissamut akuersisimasooq.

Pisumik uppersaasiinermi amerlanerussuteqartunit ammalu ikinnerussuteqartunit pillaatissiinermut inatsimmik § 216, imm. 1-imik allannguinnissamik siunnersuinissaq unnerluussisumit akisussaaffigineqassaaq.

Saniatigut innersuussutigineqarput isumaliutissiisummi qupp. 154-156, 166-167, 183-185 aamma 191-192.

2.2.5. Kinguaassiuutitigut pinerluutit allat

Pillaatissiinermut inatsit pillugu siunnersuisoqatigiit eqqarsaatigisimavaat, pinngitsaaliilluni atoqateqarnerup peqqussummut qanoq attuumassuteqarnera § 216, stk. 2, og §§ 218-223, taassumalu pingaarnertut isigalugu assigivai pineqaatissiinermut inatsimmi 77, imm. 1, nr. 3-mi aamma §§ 79 aamma 80, taassumalu ataani aaliangersakkat, peqqutigalugu pillaatissiinermut inatsisip § 216, imm. 1 nutaamik oqaasissiorneqarmat, taamaattumik peerneqartariaqaralarpoq immaqaluunniit eqqarsaatigineqarluni tamatuma pinerlunnertut isigineqarnera taamaaginnassanersoq tassa pisoq pinngitsaaliilluni atoqateqarnerut isigineqarnani kisiannili kinguaassiuutitigut allatut pinerluttuliornertut isigineqarluni.

Siunnersuisoqatigiit isumaat malillugu, aaliangersakkani pineqartuni pinnerlunnertut oqariartuutaasut atatinneqaannartariaqarput ilaatillugit § 216-imi imm. 1-ip nutaamik oqaasissiuunneqarnerani.

Siunnersuisoqatigiillu maluginiarpaat, pisup imarisaa imarisaaluunniit qulaani aaliangersakkami eqquuppata, atoqatigiinnerlu allatulluunniit ingerlanneqartoq immineq kajumissutsimik akuerineqartumilluunniit pisimasuunani, taava imaalersinnaasoq pillaatissiissummut amerlanerussuteqartut ikinnerussuteqartulluunniit inatsisissatut siunnersuutaat tiguneqassapat, taava pillaatissiisoqartoq pillaatissiinermut inatsimmi § 216, imm. 1-imi imarisaasunut kalluaattumik.

Innersuussissutigineqarpullu aaliangersakkami qupp. 141 – 146.

2.3. Justitsministeriap isummersuutai aaqqiissutissatullu siunnersuutigineqartut

2.3.1. Justitsministeria isumaqarpoq, pillaatissiinermut inatsimmut atailugu siunnersuisoqatigiit pillaatissiinermut inatsisip ataani pinngitsaaliilluni atoqateqarnermut atailugu aaliangersakkap allanngortittariaqarneranik isummersuutaa pineqatissiinermut inatsimmi aamma atuuttuusoq.

Justitsministeriap paasinninnera naapertorlugu, taava immineq kajumissuseq aallaavigalugu pinngitsaaliilluni atoqateqarnerup assigilissavaa akuersaarinninnermik tunngaveqartumik pisoqarsimaneq erseqqissaasulissallugulu pinnerlunnermut atailugu kinguaassiutit aallaavigalugit pisut immineq kajumissutsimik aallaveqanngitsut immineq aaliangiiffiusussaatitaasuummata. Saniatigullu siunnersuutit marluusut taakku erseqqissassavaat inuiaqatigiit tungaannit immineq kajumissutsimik aallaveqanngitsumik atoqateqarnerit akuersaarneqanngimmata, taamallu naqissusissallugu inuiaqatigiit tungaannit tamakkiisumik isigalugu qanoq isiginnittaaseqarneq.

Kiisalu Justitsminitseriamit maluginiarneqarpoq, immineq kajumissutsimik akuersinermillunniit aallaaveqartunik pisut unnerluussisuussunit uppernarsarneqartussaassammata, pisut immineq kajumissutsimik akuersinermillunniit aallaaveqannginnerat. Tassa imaappoq pineqartuni illugiinni uppernarsaaserniarneqassaaq pisimasoq qanoq ittuusimaneq. Taamaatumik ministeriaqarfiup isummaa naapertorlugu, pinngitsaaliilluni atoqateqarsimanernut atailugu imaluunniit pisuutitaasup illersorneqarsinnaanera isumannaarumallugu, assigiinngissuteqassanngitsoq qanoq isummiussineq

– tassa pisoq immineq kajumissutsimik imal. akuersinermik aallaveqarner-
soq.

Justitsministerialli isumaa naapertorlugu aaliangersakkatut ilusilerniagaaq
pineqartoq siunnersuutiginiarneqartoq inerniliinernik assigiinngitsunik
marlunnik pilersitsisinnaavoq. Akuersaarinnineq aallaaviuppat, taava iliu-
useqannginnermi pinnittoq pisussaaffimmik isumannaarinnittussanngortin-
neqassaaq, pineqartoq iliuuseqannginnermigut akiuutinnginnermigut akuer-
saarinnissimasoq immineq kajumissusermut sanilliullugu.

Pinnngitsaaliilluni atoqateqarnermut aaliangersagaq nutaaq isumannaarinnit-
tuussaaq erseqqissitinnerussagamiuk atoqatigiinnermut atatillugu immineq
oqartussaasuuneq paasinarsitillugulu, pinnngitsaaliilluni atoqate- qarnermi
aaliangiisuunngimmata pinnngitsaaliisoqarsimaneq imaluunniit piumanani
saqqummiisimaneq. Taamaattumik aamma paasilluinnartariaqarpoq, ato-
qatiginninnermik pilersitsisoq tamatigut akisussaasuummat isumannaassal-
lugu ilaginiakkami akuerinninnissaa.

Tamanna tunngavigalugu Justitsministeria Danmarkimisulli isumaqarpoq,
akuersaarinnineq tunngavigalugu pinnngitsaaliilluni atoqatiginninnermut
aaliangersaataasoq atugassaqqinnerusoq isumannaarumallugu atoqatigiin-
nermi imminut aaliangiiffiusussaanerup atornerqarnissaa sanilliullugu im-
mineq kajumissuseq aallaavigalugu pingitsaaliilluni atoqateqarnermut
aaliangersagaq.

*2.3.2. Taamaattumik siunnersuutaavoq pillaatissiinnermut inatsimmi § 77,
imm. 1., nutaamik oqaasertaliuunneqarluni ilusilernerneqassasoq, taamatut
pisoqarneratigut pillaatissiissuteqarsinnaasunngortillugu akuerinnin-
ner-taqanngitsumik atoqateqarneq.*

Akuersineq immineq kajumissutsimik tunniunneqassaaq tassani ersersin-
neqarluni pisoq pineqartumit immineq peqataaffigiumaneqartoq, aallaavi-
galugit pisup tunuliaqutai ingerlanerilu.

Pinnngitsaaliillunimi atoqateqarneq immineq tassaannngilaq pinnngitsaaliineq
imal. piumannginnermik piumasaqarnissaaq. Killormulli apeqquataasoq
tassaavoq atoqatigiinneq/ilaqarneq immineq piumasamik akuerisamillu pin-
ersoq. Atoqatigiittut marluullutik akuerinnissapput, tamannalu atuutissaaq
atoqatigiinneq tamakkiisumik ingerlatillugu. Taamaanngippaammi pinnngit-
saaliilluni atoqateqarnerussaaq, aamma aappariit akornanni.

Akuersineq oqaasinngorlugu iliuuseqarnikkulluunniit takutinneqarsinnaavoq. Tamannalu pillugu toqqaannartumik allatulluunniit takutinneqarnissaa piumasarineqanngilaq. Pinngitsaaliillunilu atoqarteqarneq pillugu aaliangersakkami qanoq iluseqartitsinissaq tamakkiisumik nalilersuinermit naqitanngorluguluunniit pissasutut malitassiugaanngilaq.

Atoqatigiinnermummi atatillugu akuersineq assigiinngitumik takutinneqarsinnaavoq assigiinngitsunillu iluseqarsinnaalluni.

Tunnngaviatigut inuk atoqateqarnissamik akuersisoq pineqartillugu naatsorsuutigisariaqarpoq sunngilluinnarluni uninngaannarsimassanngitsoq kisiannili pisumi arlaatigut peqataanermik soqutiginninneermillu takutitsissasoq.

Iliuutsit atoqatigiinnissamut allatulluunniit peqatigiinnissamut akuersinermik takutitsissutaasinnaasut, soorlu kuninnerusinnaapput, attuinerusinnaallutik, nuannisarnermik nipiliornerusinnaallutik arlaatigulluunniit aalanikkut takutitsinerusinnaallutik, soorlu aapparisaq saatiterlugu, atisat immineq piaarlugit, asaqtigiinnermi timimik aalatitsinerit allatulluunniit iliornerit atorlugit.

Takorloorneqarpoq inuk pinngitsaalineqartoq eqqarsaatiginngisaminik erserpalussinnaasooq, akiuinani qerisutut ililluni. Taamaattut ersersinnaapput inuup oqalussinnaajunnaartutut nikissinnaajunnaartutullu pissuseqalerneratigut, aammali takuneqarsinnaasarpoq pineqartoq imatut ersortigisinnaasartoq, timini allaat atorsinnaajunnaavittarlugu (soorlu saatersinnaanani, atoqatigiinneq pitinnagu pineranilu taamaaliornissamik qinnuvigineqaralaruniluunniit aalasinnaanani, piaarinerunngitsumik ersinerulli pilersitaanik issorarluni. Tamannalu takussinnaavoq atoqatigiinneq aallartinnigisorluunniit pineraniluunniit. Taamatut inuup inissinnerani, tassalu qerisutut ilinera, akuersinertut imal. piaaraluni pinertut iliornertulluunniit paasineqassanngilaq, kisianni tassami ersinermi pisuugami. Taamaattoqartillugu akuersisoqanngisaannarpoq.

Qulaani taakkartorneqartut qimakkutsigit, pisuni atoqatiginiarneqartoq iliuuseerulluinnartarpoq, akuerininnertut akuersinnginnertulluunniit paatsoorneqarsinnaasumik.

Pisut pinerini, atoqatigiinnermi arlaasup peqataanngilluinnarnera isumaqarnarpoq taava taanna atoqatigiinnissamut akuersisimanngitsoq, taamaattumik taamatut pisumi atoqatigiinnissamik allatulluunniit kinguaassiuutitigut atoqatiginninnissamik kissaateqartuusoq, iliuuseqartariaqar-

tussaavoq isumannaarumallugu, atoqatiginiagaq akuersaarinninnersoq. Kisianni aamma pisumi aappaasumit peqataanngivittoqartillugu qanorpiaq ingerlasoqarnera nalilersorneqartus-saavoq paasiniallugu atoqatigiinneq akuerinninnermik tunngaveqarluni pisimansoq.

Aamma taaneqartut pisumi peqataanngilluinnartoqartillugu – tunngav-iusumik tamakkiisumillu naliliinermi akuerinninnermik tunuliaquteqarto-qarsinnaavoq. Tassani naliliinermi ilaasinnaavoq, siornatigut pineqartut akuersineq tunuliaqutaralugu atoqatigiissimansut, tamannalu pisimasoq nalilersuinermi maanna pineqartut, tassa qunusaarinertaqanngitsumik assingusumilluunniit tunngaveqarsimanngitsoq, apeqqutaasullu illuatun-gerivaa pineqartut siusinnerusukkut atoqatigiissimanninnerat.

Tunngaviatigulli isumaqarnarsinnaavoq, inuup atoqatigiinnissamut allatul-luunniit peqatigiinnissamut akuerinnissimasup akuliusimasutut tunniusi-malluni susimanngilluinnarsimasinnaanera, naatsorsuutigisariaqarsori-narlunili arlaatigut pisumi aamma soqutiginnippaluttumik peqataasimanis-saa.

Pisuni akuerinninneq arlaatigut malunnarsimatillugu, kisiannili kingorna pisup ingerlanerani aapparisaq soqutiginnippalunngilluinnalersillugu, taava akuersisimanagera apeqquserneqarsinnaalissaaq, soorlu akuersisimaneq kinguaassiutitiguinnaq pissasoq, itikkoorinnittoqarnani imal. angutip kinguaassiutaanik milunnissaq kisimi akuerinartinneqqarsimasinnaalluni, tassa kinguaassiutitigut atoqatigiinnertaqanngitsumik, taava aamma tamatu-mani qanorpiaq akuersaarinninnerup tunngaveqarsimanagera nalilersugas-saassaaq. Taamaattumik taamaattuni nalilersuinerni qulaani assersuutig-ineqartut ilanngunneqartussaassapput.

Arlaatigut atoqateqarnissamik akuersinerni apeqqutaapput, atoqatiginniffig-ineqartoq immineq piumassutsiminik tamatumunnga akuersinnersoq. Aaliangiisussarlu taassaavoq, inuk pineqartoq periarfissaqartinneqarsiman-ersoq, atoqatigiinnermi assingusumilluunniit pisussami peqataajumanersoq.

Tamatumunnga atatillugu naqissuserneqassaaq, akuersisimanagerup naliler-niarnerani atoqatiginniffigineqarsimasup pisumi qanoq pissuseqarsimanagera aaliangiisuummat. Tiingarpalaartumik pissusilersorneq, unnukkut siusin-nerusukkut kunissuussimaneq imal. angerlaanneqarsimaneq immineq ato-qatigiinnissamut akuersinertut isumaqarfigineqarsinnaanngillat.

Atoqatigiinnermik akuersineq pisup ingerlanera tamaat ingerlassaaq. Akuersineq atoqatigiinneq tamaat pitillugu ingerlassaaq. Atoqatigiinnermi allatulluunniit peqatigiinnermi akuersisimaneq, imaanngilaq kingusinnerusukut pisup ingerlanerani allanngortinneqarsinnaanngitsoq.

Akuersaarinninneq – minnerunngitsumik eqqartuussivikkoortitsinermi isumannaatsumik nalilersuisinnaanissaq eqqarsaatigalugu – allanik akuliussuinani tamakkiisumilli nalilerneqassaaq aallaavigalugit peqataasup qanoq peqataasimaneranik paasissutissat, ilanngullugit oqaatsit atorneqarsimasut iliuserisimasallu – aallaaviginagit inuup eqqarsaatimini isumai soorlu Taamatut pisoqarberata kingunerisaannik inuup eqqarsaatimini peqatigiinnerup pinissaanik kissaateqarsimannginnera, taamaakkaluartorli peqatalluni, taamaattotlu akuersisimanertut nalilerneqassaaq.

Eqqartuussivik tassaavoq pisumut attuumassuteqartut tamaasa aallaavigalugit pineqartumi akuersaarinnittoqarsimansoq aaliangiisussusaq.

2.3.3. Justitsministeria (Inatsisinik atuutsitsinermut naalakkersuisoqarfik) isumaqarpoq, ullumikkut § 77-imi imm. 1 aamma 2-mi allassimasut tunngavigalugit unioqqutitsinertut isumaqarfigineqartut pillaatissii-nermut inatsimmi siunissami aamma pinngitsaaliisimanertut isigineqassasut.

Qulaani imm. 2.1.3.2-mi taaneqartutut siunnersuutigineqarpoq siunissami pinerlunnertut isigineqassasut akuersinngitsumik atoqateqarnerit allatulluunniit kinguaassiuutitigut atoqatiginninnerit, tasanilu tunngaviulluni akuersinerup immineq kiffaanngissuseqarluni piumassuserisamik tunniunneqarsimanissaa, nalillii-nermi aallaavigalugu pisup pineqartup qanoq iluseqarsimanera.

Tamakku tunngavigalugit justitsministeria isumaqarpoq, ullumikkut Kalaallit Nunaanni pinerlunnernumt inatsimmi § 77, imm. 1 aamma 2 tunngavigalugit persuttaaneq sakkortuuliornissamilluunniit qunusaarinerit tunngavigalugit pisut pinerlunnertut isigineqassasut, tassa imaappoq atoqateqarneq allatulluunniit kinguaassiuutitigut atoqatiginninneq persuttaanikkut qunusaarinikkulluunniit pilersinneqarsimappat, tak. pinerlunnernumt inatsimmi § 91-imi Kalaallit Nunaanni atuuttut aamma inuk atoqatiginniffigineqartoq, imatut inissisimasimappat pisumi akiuussinnaanani, pinerlunnertut isiginnittaatsimi annertusisami ilaassasoq, tak. siunnersuutigineqartumi imm. 1.

Taamaattumik Justitsministeriap isumaa naapertorlugu ilaatigut akuerine-rarneqartoq akuerineqarsinnaassanngilaq, tassa Justitsministeriap isumaa naapertorlugu ilaatigut akuersinertut atorneqarsinnaasutut isigineqarsinnaasorineqanngimmat, atoqateqarneq allatulluunniit kinguaassiuutitigut atoqatiginninneq akuersinermik tunngaveqartutut pisimanerassallugu, pisoq persuttaaneq imal. persuttaanissamik qunusaarineq atorlugit pisimappat, imal. atoqateqarneq killigitaasut saneqqullugit pingitsaaliinnerusimappat, tak. pinerlunnermut inatsimmi § 91 imal. pisoq anguneqarsimappat aapparineqartup ima inissisimanerani, pisumut akiuussinnaasimanani.

Taamaattumik pineqartuni taaneqartuni pinerlunnertut isiginninnerit allanngortinneqanngillat.

Maluginiaqquneqarpoq pisut assigiinngitsut akuersinertaqanngitsumik pisunik imaqartut tamakkivillugit assersuusiorlugillu saqqummiunneqanngimata.

2.3.4. Justitsministeriap pisuunermut atatillugu piumasaqaatit, uppernarsaasiissutit uppernarsaasiussanillu naliliernut atasut pillugit pineqaatissiinermut atatillugu siunnersuisoqatigiit isumaqatigai.

Taamatut ilisumik siunissami aamma piumasaqaataassaaq, pisuutitaasup pisuni tamani piaaraluni pinerlunnermut inatsisimmi § 77, imm. 1 naapertorlugu, iliuseqarsimasutut isigineqarnissaa. Tamatumunnga atatillugu allanngortinneqanngilaq, unneerluussisoq tassaammat uppernarsaasiisussaaq, aaliangiiffigalugulu pineqartoq pillaatissiinermi aaliangersagaq taaneqartoq unioqutissimaneraa taamallu pisuusuusoq.

Jusititsminiteriamit tamakku pillaatissiinermut inatsimmut atatillugu Siunnersuisoqatigiit taasimasaat isumaqatigai, tassalu tunngavissaqanngitsoq pinerlunnermut inatsimmi piaarinani pinngitsaaliilluni atoqateqarsimasup pinerluttuliorsimasutut isiginissaa.

2.3.5. Justitsministeria isumaqarpoq, Pinerlunnermut inatsisip § 77-iata saniatigut sakkortusaammik ilanngussisoqassasoq.

Justitsministeria naliliivoq, Pinerlunnermut inatsimmi § 77-imi immikkut aaliangersaammik ilanngussisoqartariaqanngitsoq, taamaattumillu pisut ul-lumikkut § 77, imm. 1 aamma 2-imi atoqatigiinnikkut pinerlunnertut isigi-

neqartut akornanni pineqaatissiinissamik aaliangiiniarnermi immikkut sakkortuumik pisimasutut isigineqartussanngorlugu.

Tamatuma Jusititsministeriap isumaa naapertorlugu malitsigilissavaa, pisimasuni pillaatissiinerit nalinginnaasumik appasinnerulernissaat, siunnersuutigineqartumut nutaamik pillaatissiissutissanut atatillugu ilassut eqqarsaatigalugu. Pisuni ataasiakkaani taamatut sakkortussutsimik pinasutsimillu nalilersuinissat Justisministeriap isumaa malillugu naapertuutینگillat.

Aammalu oqaatigineqarpoq, ullumikkut pillaatissiissutissat iluini aqutsinerni pinerlunnermut atatillugu tunngavigineqassasoq inuk 18-it inorlugit ukioqarpat, ilallugu immikkut narrujuumminartuliornertut. Kisianni pinerlunnermut inatsimmi pisuusumut periutsit naapertorlugit, pineqaatissiissutissamik aaliangiinermi sulii pisut immikkut tamarmik nalilersuiffigineqartussaapput, tassani pinerluutip sakkortullunilu peqqarniissusia pisuusullu inuttut inooqataanermilu atugai nalilersuinerni ilanngunneqassallutik. Pinerlunnermut inatsimmi § 77, imm. 3-mi inatsimmi nutaartaqarpoq, tassa aaliangersakkamik atuutsitsilernerme siullermeersumik inatsisiliortoqarmat siunertaralugu pisumi aaliangersakkami aaliangersimasumik unioqquutisisoqarsimappat erseqqinnerusunik malittarisassiuussinissaq. Inatsisissatut siunnersuutaasumi innersuussutigineqarpoq § 1, nr. 1, tassu-ngalu tunngatillugu oqaasertaliunneqartut.

2.3.6. Justitsministeria isumaqarpoq, maanna pillaatissiinerme inatsimmi § 77, stk. 1, nr. 3 (siunnersuutigineqartoq § 77, stk. 2) aamma §§ 78-80 naapertorlugit pineqartut § 77, imm. 1-ip nutaamik oqaasertaliunnerani sanitatigut tigumminnarneqassasut

Taamaattumik pisup imaqartinneqarnerani aaliangersakkamiittoq ataaseq arlaqartulluunniit malinneqarpata, atoqateqarnerlu akuersinertaqanngitsumik pisimalluni, uanilu aamma paatsuugassaannngitsumik akuersinermik unioqquutisinermut pineqartumut tunniussisoqarsinnaanngippat taava taasat tunngavigalugit § 77, imm. 1-imi siunnersuutigineqartut kalluarfigineqassapput.

3. FN-ip nunarsuaq tamakkerlugu anguniagaanut kingunerussat

Nalilerneqarpoq inatsisissatut siunnersuut FN-ip nunarsuaq tamakkerlugu anguniagaasa ilaannut 16.3-mut ajunngitsumik sunniuteqassasoq (tassa pineqarluni inatsisigut isumannaassutsimut kikkullu tamarmik allatuulli naapertuuttumik eqqartuunneqarnissaannut periarfissaqartitaanissaat).

4. Assigiimmik pinninnissap kingunerisassai

Siunnersuut suaassutsimik tunngaveqanngilaq taamaammallu pinngitsaaliinikkut atoqateqarneq tunngavigalugu pinerluuteqarneq arnanut angutinnullu assigiimmik tunngalluni. Kisianni angutit arnanit amerlanerujussuit pinngitsaaliilluni atoqateqarsimanerni pisuusutut unnerluutigineqartarput, tassalu taaneqartut pisuni arnat eqqugaasuusarlutik. Tamakku tunngavigalugit inatsisissatut siunnersuut kikkunnet tamanut assigiimmik pinninnissamik imaqartutut nalilerneqarpoq.

5. Pisortanut aningaasaqarnikkut atuutitsilernermilu kingunerusussat

Naatsorsuutigineqarpoq inatsisissatut siunnersuutip politiinut, unnerluusisoqarfinnut, eqqartuussivinnut aammalu pinerlutsaaliuisoqarfimmut aningaasartuutini allisitsinissaa, tamakkiisumik 2023-mi 1,5 mio. kr-inik aammalu 2024-miit siunissamut 2,5 mio. kr-inik.

Justitsiministeria isumaqarpoq, pinngitsaaliilluni atoqateqartarneq pillugu aaliangersaaneq aningaasartuutit amerlinerunissaannik pilersitsissasoq.

Naatsorsuutigineqanngilaq inatsisissatut siunnersuutip atuutinneqalernera arlaatigut kinguneqarumaartoq.

6. Inuussutissarsiornermi il.il. aningaasaqarniarnikkut allaffissornikkullu sunniutaasinnaasut

Inatsisissatut siunnersuut inuussutissarsiornermut il.il. aningaasaqarniarnermut allaffissornermulluunniit sunniuteqarnaviannngilaq.

7. Innuttaasunut allaffissornikkut sunniutaasinnaasut

Inatsisissatut siunnersuut innuttaasunut allaffissornikkut sunniuteqarnaviannngilaq.

8. Avatangiisinut pinngortitamullu sunniutaasinnaasut

Inatsisissatut siunnersuut avatangiisinut pinngortitamullu sunniuteqarnavi-
anngilaq.

9. Silaannarmut pinngortitamullu sunniutaasinnaasut

Inatsisissatit siunnersuut silaannaap qanoq issusianut sunniuteqarnaviann-
gilaq.

10. EU-mi eqqartuussiveqarnermut attuumassuteqarneq

Inatsisissatut siunnersuut EU-mut atatillugu inatsisitigut inatsisiliorner-
mullu sunniuteqarnaviannngilaq.

11. Oqartussaaffeqarfiit ingerlatseqatigiiffiit il.il tusarniaaf- figineqartut

12. Eqikkaalluni skematut takussutissiaq

	Pitsaasumik sunni- utaasin- naasut/aningaas- artuutit ikinnerusut (Taamaappat, an- nertussusissaa taajuk/Taamaann- gippat allaguk "soqassanngilaq")	Kingunerluutaasin- naasut/aningaas- artuut amerlanerusut (Taamaappat, an- nertussusissaa taajuk/Taamaann- gippat allaguk "soqassanngilaq")
Naalagaaffimmut, kom- muninut nunallu immikko- ortortaanut kingunerusin- naasut	Soqanngilaq	
Atuutsitsilernerup naalagaaffimmut, kommu- ninut nunallu immikkoort- ortaanut kingunerisin- naasai	Soqanngilaq	Soqanngilaq

Inuussutissarsiornermut aningaasaqarniarnikkut kingunerusinnaasut	Soqanngilaq	Soqanngilaq
Inuussutissarsiornermut allaffissornikkut kingunerusinnaasut	Soqanngilaq	Soqanngilaq
Innuttaasunut allaffissornikkut kingunerusinnaasut	Soqanngilaq	Soqanngilaq
Avatangiisinut pinngortitamullu kingunerusinnaasut	Soqanngilaq	Soqanngilaq
Silaannaap qanoq issusianut kingunerusinnaasut	Soqanngilaq	Soqanngilaq
EU-mi inatsisinut inatsiliornernullu kingunerusinnaasut	Soqanngilaq	
EUp inuussutissarsiornermut atatillugu naleqqussaalluni atuutsi-tsinerni perriuserisartagaanut tallimanut kalluuppoq/ EU-p naleqqussaateqarnisamat piumasarisaasut minnerpaaffianit ingerlaqqinneruvoq (X-iliigit)	AAP	NAAMIK X

Inatsisissatut siunnersuummi aaliangersakkat ataasiakkaat oqaaseqarfiginerni

§ 1 pillugu

nr. 1 pillugu

Pinerlunnermut inatsimmi § 77 naapertorlugu pinngitsaaliilluni atoqateqarsimasutut aaliangiiffiqeqarluni eqqartuunneqassaaq, inuk kinaluunniit persuttaanikkut (imm. 1, nr. 1) atoqateqarlunilu allatulluunniit kinguaassi-uutitigut atoqatiginnissimasoq inummik imatut inissimasimasumik, pisup pinerani akiuussinnaanani (imm. 1, nr. 2). Saniatigullu pinngitsaaliilluni atoqateqarsimasutut allatulluunniit ilaqarsimasutut pillaatissinneqassaaq ki-

naluunniit 12-it inorlugit ukiulimmik atoqateqarsimasoq (imm. 1, nr. 3). Taamatutaaq aaliangiiffigineqassaaq kinaluunniit stk. 1-imi allassimasut tunngaviginngikkaluarlugit, akuerineqarsinnaanngitsumik pinngitsaaliilluni atoqateqarlunilu allatut kinguaassiuutitigut atoqatiginnittoq, tak. § 91 (imm. 2).

Siunnersuutigineqarpoq pinerlunnermut inatsimmi § 77, *imm. 1* nutaamik oqaasertaliuunneqassasoq taamatut iliornikkut aaliangiiffigineqassasoq kinaluunniit akuerineqaqqaarani atoqateqarlunilu allatut peqateqarsimasoq, pinngitsaaliilluni atoqateqarsimasoq.

”Atoqateqarnerup” paasineqartarnera atornerqarneralu siunnersuummi allanngortinneqassasoq naatsorsuutigineqanngilaq. Taamaattumik oqaatsip atornerqarnera kinguaasiutikkut itikkulluunniit atuisimanertut isumaqartinneqarpoq.

”Allatut iliorluni peqateqarsimaneq” aamma siunnersuummi allanngortinneqanngilaq. Taamatut ilisumik tamanna assersuutigalugu pissutsit atuuttut eqqarsaatigalugit tassaassaaq qanikkut milutsilluni atuisimasneq, kinguaassiutinik kunissuillunilu aluttuisimaneq, inussanik arnap kinguaassiuutaanut mangussisimaneq imal. allanik kinguaassiutaanut itianulluunniit manngussisimasoq taamallu iliornikkut pinnguarinnissimasoq.

Akuersineq immineq kajumissutsimik tunngaveqartumik tunniunneqassaaq, takutitsilluni pineqartup naqisimaneqarani kiffaanngissuseqarneranilu peqataasimaneranik, tassani aaliangiisuulluni pisoq qanoq qanorlu ingerlasimasoq.

Akuersinermik nalunaarneq assigiinngitsutigut takutinneqarsinnaavoq, oqaaseqarnikkut imaluunniit pissusilersornikkut. Piumasaqaateqartoqanngilaq akuersinerup qanoq iluseqarnissaanik toqqaannartumik imaluunniit toqqaannanngitsumik. Taamaattumik pinngitsaaliilluni atoqateqarneq pillugu aaliangersakkami aaliangersimasumik tunngavilersuineqassanngilaq pissallunili pisorpiaq tamakkiisumik naliliineq tunngavigalugu.

Atoqatigiinnernut assigisaanullu akuersinerit assigiinngitsunik takutinneqarlutillu iluseqarsinnaapput.

Tunngaviatigut isigalugu naatsorsuutigineqassaaq, inuk atoqatigiinnissamut assigisaanullu akuersisoq qereqqasutut illuni peqataassanngitsoq soqutiginnippalaarlunili peqataassasoq.

Pisut atoqatigiinnissamut assigisaanullu akuerinniffiusut assersuutigalugu tassa makkuusinnaapput, kunissuunneq, attualaarinninneq, ilorrisimaarpalaarneq imal. peqataarpalaartumik aalariaaseqarneq. Soorlu aapparisaamut saaterluni, immineq atisat piiaarnerini ikiuulluni, akuerserpalaartumik aalariaasersorluni il.il.

Naalli taaneqartutut pissusilertortoqaraluartoq aamma akuersineq tunngaviuersorq akunnattoorfeqarsinnaavoq. Soorlu assersuutigalugu taamaattut imaattuusinnaapput, atoqateqarneq ingerlanneqarluni arlaasumut peqqusileqinartumik.

Taaneqartutut pisuni, aapparisaq uninngalluinnarneratut ittunik, isummer-suutaasinnaavoq, taamaattuni aapparisaq akuersaarinnissimangitsoq, taamaattumik atoqatigiinninniartuusup allatulluunniit kinguaassiuutitigut atoqatigiinninniartuusup isumannaarniartussaavaa, taamatut iliorniarnini aappaasumit akuersaarneqarnerisq. Aamma atoqatigineqartoq uninngannarpat taava nalilersuineq aaliangiisuussaaq atoqateqarneq akuerineqartumik pisimanersq.

Aammattaarli – uninngaannavittoqarpat – aamma taamatut pisoq akuersaarinninnertut suli nalilerneqarsinnaavoq. Tamatumanili naliliinermi ilaassaaq, pineqartut siornatigut akuerinninneq tunngavigalugu atoqatigiissimainersut, qunusaarinerit assigisaalluunniit atornagit, illuatungaatigulli isiginiarneqassalluni pineqartut siusinnerusukkut atoqatigiissimanginnersut allatulluunniit kinguaassiuutitigut atoqatigiissimanginnersut.

Akuersinertut isigineqanngisaannassaaq, aapparisaq qereqqasutut illuni uninngaannarluni akiuutinnigippat, tamanna ersinermik tunngaveqarsimappat. Tamakkumi pilersinnaasarpur soorlu assersuutigalugu ersineq peqqutigalugu qarasaq ”isaatitsisinnaajunnaaraangat” imal. ersineq peqqutigalugu timi oqalussinnaanerluunniit atorneqarsinnaajunnaarlutik nukillaaraangata, kisianni aamma ersineq tunngavigalugu imatut ilisoqarsinnaasarpur pineqartoq soorlu aalaqquneqaruni sianiginngisaminik peqquneqarnini malinnarlugu iliulersinnaasarluni. Tamannalu pisinnaavoq atoqateqarfigineqarneq allatulluunniit peqatigineqarneq sioqqulluguli pineranilu. Taammaattoqartillugu akuersisoqarsimassanngilaq.

Pisuni, akuersinerup arlaatigut takussutissiisutigisimanerani, pisulli pinerani uninngaannalersoqarluni, taamalla ilumut akuersisoqarsimainersorq apeqqusernarsilluni, soorlu assersuutigalugu taava akuersineq atoqatigineqarnissamut taamaallat tunngasinnaavoq killormulluunniit, tassa angutip

kinguaassiutaanik oqummiussinissaq allatulluunniit pinissaq kissaatigineqarnani, taamaattoqarpallu pisut aallaavigalugit nalilersuinissat ingerlanneqassapput, atoqatigineqarnermi suut akuerineqarsimanersut suullu akuerineqarsimannginnersut. Taamaattoqartillugulu taava nalilersuinerit qulaani taakkartorneqareersut tunngavigalugit pisussassapput.

Atoqateqarnissamut allatulluunniit kinguaassiuutitigut atoqatiginnissamut akuersinerup tunngavigissavaa, atoqatigineqartup immineq kajumissutsiminik pisumut akuersisimanissaa. Aaliangiisuussaarlu peqatiginiarneqartup akuersinissamut akuersinnginnissamulluunniit periarfissaqartinneqarsimanissaa.

Akuersisoqarsimanermik apeqqummi aaliangiisuuvoq atoqatiginiarneqartoq allatulluunniit kinguaassiuutitigut atoqatiginiarneqartoq atoqatigiinnerup nalaani qanoq pissuseqarsimanersoq. Tiingarpalaartumik pissuseqarneq, siusinnerusukkut kunissuussimaneq imal. angerlaqataasimaneq, atoqatigiinnissamut allatulluunniit pisoqarnissaanut akuersinertut imminneq isigineqarsinnaanngillat.

Akuersineq – minnerunngitsumik eqqartuussivikkoortitsinermik pisoqarnissaaq sillimaffiginiarlugu – aallaveqartinneqarpoq inuup atoqatigiinnermi allatulluunniit pisumi peqataasimaneq, ilanngullugit oqaatsit atorineqarsimasut iliuuserisimasallu, inuup ilumini nipa qarani isumai aallaaviginagit. Tamatuma malitsigisaanik soorlu assersuutigalugu eqqarsaatimini atoqatigineqarnissamik allatulluunniit peqateqarnissamik kissaateqanngitsoq, taamaakkaluartorli atoqatigiinnermi peqqataasoq, nalilerneqassaaq pisumi akuersisimasutut.

Tamatuma aamma malitsigisaanik, pisumi, inuk pisarsimasuni arlaqartuni tamakkiisumik ilisimasaqanngitsoq/eqqaamasaqanngitsoq, pisimasuni pingaaruteqarsinnaagaluartuni, paasiumallugu sooq inuk kinguaassiuutitigut atoqatigiinnermi peqataasimaneq, tamanna mattussinngilaq, pisuni inuk pineqartoq atoqatigiinnissamut akuersisimasutut imal. allatut peqatigiinnermut peqataasimasutut naliliiffiginissaanut. Pisuni atoqatigineqartoq ”salloqittaarineqarsimasutut” oqaraluarpalluunniit paasinarlunilu atoqatiginnissimasoq aapparisaq, tusaamasaammatt, ukioqqortussutsimigut soqutiginar-mat, inuiaqatigiinni inissisimanermigut soqutiginaateqarmat mal. allatut inissisimassimammatt, taava atoqateqarsimaneq akuersineq tunngaviogalugu pisimasutut isigineqassaaq.

Oqaaseq akuersineq” sukumiinerusumik paasiumaneqarpat innersuussutigineqarput inatsisissatut siunnersuut pillugu nalinginnaasumik nassuiaatitut oqaatigineqarsimasut imm. 2.1.3.1-2.1.3.3-mi allanneqarsimasut.

Inatsisissatut siunnersuut aqqutigalugu, pinerlunnertut isigisassani ullumikkut pinngitsaaliilluni atoqateqarsimanermik § 77, imm. 1 aamma 2-mi allanneqareersimasut, allannortinnissaat siunertarineqanngilaq, atoqatigiinneq allatulluunniit kinguaassiuutitigut atoqatigiinneq anguneqarsimappat persuttaanikkut imal. persuttaanissamik qunusaaruteqarnikkut imal. atoqateqarneq anguneqarsimappat inatsisinik unioqqutitsillunik pinngitsaaliissuteqarnikkut, tak. § 91, imaluunniit pisoq pisimappat atonerlullugu atoqatigisap pisumut akiuussinnaajunnaaqasimanera.

Pisuni taamaattuni immineq kajumissutsimik akuersisoqartoqarsimanavianngilaq. Taamatummi pisoqarsimatillugu immineq kajumissutsimik akuersineq pisimanavianngilaq. Taamaattumik pisut ullumikkut Pinerlunnermut inatsisimmut tunngatillugu aaliangersagaq § 77, imm. 1 aamma 2, siunnersuummi imm. 1-imik taaneqartumi sukanganerusumik pinerlunnermik naliisalernermut ilaatinneqassapput.

Tamatuma malitsigisaanik ilaatigut akuerineqarsinnaasumik akuersisisimannertut isigineqanngilaq, atoqateqarneq persuttaanikkut persuttaanissamiluunniit qunusaarinikkut anguneqarsimappat.

Persuttaaneq tassaavoq nukit atorlugit sakkoqarluni sakkoqarnaniluunniit peqqarniisaarneq (tassani persuttaasuusoq nukeqarnerunini atorlugu pinngitsaaliilluni atoqateqarluni), imal. atoqateqartoqarluni aallatulluunniit iliorqarluni atonerlunneqartoq allanik tiggummineqartillugu aamma su-sinnaajunnaartitsinikkut pinngitsaaliilluni (tassani allatut persuttaanikkut, atoqatigineqartoq akiuinissamut sapilersillugu). Tassa pineqartumik tiggumminneq persuttaaneruvoq taamatullu tamanna aaliangersakkami allasimasuni ilaavoq.

Persuttaaneq aamma annikinnerusumik persuttaanertut ingerlanneqarsinnaavoq, ilaatigut pinerlunnermut inatsimmi § 88-imi allasimasut avataani-issinnaasumik. Assersuutitut taaneqarsinnaapput tiggumminnerit, pinngitsaaliilluni nissunik avissaartitsinerit imaluunniit qalliinerit. Taamaattumik tassa aaliangiisuunngilaq persuttaanerup qunusaarinerullu atorneqarsimanerat, soorluli aamma pisut nipituuliornani qunusaarinerit issinnaasut.

Taamaattut kingunerivaat, akuerineqarsinnaasumik akuersisoqarsorinnis-
sinnaanernik oqartoqarsinnaanermik akuerinnittoqarsinnaannginneq, atoqa-
teqarneq allatut pinerlunnertut isigineqartumik pinngitsaaliinikkut pisimap-
pat, tak. pinerlunnermut inatsimmi § 91.

Kiisalu aamma taamatut pisumi, akuersinertut isiginnittoqarsinnaanngilaq,
atoqatigineqartoq arlaatigut imatut inissisimappat, pisumi akiuussinnaasi-
manani.

»Inississimaneq« maanna inatsisitigut atuuttuni tassaasinnaavoq sininneq,
ilisimannginneq, aalakoourujussuarneq/artuleqqaneq, kussunneqarsimasutut
inneq, nikissinnaajunnaaqqaneq il.il.

»Pisut« tassaasinnaapput piareersimaffiginngisamik pineqarnerit. Aalian-
gersakkani ilaatigut pineqarput, ajortuliortup allamik piareersimanngitsu-
mik atoqateqalernera eqqugaasoq soriariarsinnaatinnagu allatulluunniit ili-
ornera. Taamatut pisut minnerunngitsumik pisinnaapput, eqqugaasoq mat-
taangatillugu, taamallu ajortuliortumut mianernartutigut attualarisinnaaneq
periarfissaqarluni, tamannalu akuerineqarsinnaasumik attuisinnaaneq qaan-
gerlugu iliornerusssaaq. Taamaattunut assersuutitut taaneqarsinnaapput,
eqqiluisaernerup, nakorsamit misissorneqarnerup tagiartortinnerulluunniit
nalaani pisinnaasut.

Naqissuserneqarpoq maluginiaqquneqarlunilu, akuerinerunngitsumik
pisutut taakkartorneqartut matumani tamakkiisumik saqqummiunneqann-
gimmata.

Suli § 77, imm. 1, atorneqarsinnaassappat, eqqunngitsuliortup piaaraluni pi-
simaanissaani pineqartoq akuersinngitsoq pilersitsissup taanna piaaraluni
atoqatigisimassavaa. Eqqartuussinermi pisuutitsinermik inerniliinissami
naammangilaq, pisuutinneqartup ilisimasariaqaraluaraa, atoqaterneq alla-
tulluunniit pineq akuerineqanngitsumik pisoq.

Unnerluussisuusoq uppersaasiisuusussaavoq, pisumi pineqartoq piner-
lunnermut inatsit naapertorlugu uniuisoqarsimansoq.

Taamaattumik tamakkiisumik atoqateqarsimanerit pineqartillugit unner-
luussisoqarfiup uppersartusaaassavaa pisuutinneqartoq atoqateqarsima-
soq aapparineqartoq akuersitinnagu aammalu atoqateqartup tamanna inger-
lassimagaa nalunngikkaluarlugu aapparisani piumanngitsoq. Pisuni allanit
nassuiaaserneqarsinnaanngitsuni, taamallu pinnittumit pineqartumillu oqaa-

serisaasut kisiisa aallaavigineqartillugit, tassanilu pineqartunit nassuiaatigineqartut assigiinningsillugit, taava aaliangiisoqassaaq nassuiaatigineqartut akornanni suna tutsuiginartinnerpaasaq tunngavigalugu. Nassuiaatigineqartut tutsuiginassutsimikkut oqimaaqatigiissiittut nalilerneqarpata, taava aaliangiissutaassaaq arlaannilluunniit pisuutitsinnginneq. Taamatut pisoqarpat pisuutitsisoqassappalli tamatumunnga, taava uppersaasiineq ima kimeqartigissaaq, akunnattoorutissaqanngilluinnartuutinneqarluni, unnerluttigineqartumik pisuutitsinissaq.

§ 77, imm. 2-mi siunnersuutigineqarpoq, pinngitsaaliilluni atoqatigiinninnerusoq atoqatigineqartoq 12-it inorlugit ukioqarpat.

§ 77, imm. 2-imi imarisaasut nutaamik oqaasertaliuussinermik tunngaveqarput. Siunnersuutigineqarpoq § 77, imm. 1, nr. 3 maanna atuuttusoq § 77, imm. 2-mut nuunneqassasoq. Siunnersuuteqarnermi naatsorsuutigineqanngilaq inatsisit tunngavigalugit tunngaviutinneqartoq allanngussasoq.

Siunnersuutigineqarpoq § 77, imm. 1 og 2, pinngitsaaliilluni atoqatigiinnermut atatillugu pillaatissiissutaasartut/pineqaatissiissutaasartut allanngortinneqarniannngillat. Pineqaatissiinermi/pillaatissiinermi pinerlunnermut inatsimmi § 121, imm. 1, nr. 1-imi allassimasut naapertorlugit, aallaviussaaq inatsisunik unioqqutsísinerup sakkortussusaa, inuiaqatigiillu taamatut pisartut pitsaaliorumallugit soqutigisaat. Taaneqartut saniatigut pinerlunnermut inatsimmi § 121, imm. 1, nr. 2 naapertorlugu, ilaassapput inuup pisuutinneqartup inuttut atugarisai, aammalu naliliinermi qanoq iliortoqassasoq taamatut pisoqaqqinnginnissaa isumannaarumallugu. Ilanggullugulu taaneqarpoq, pinngitsaaliilluni atoqateqarnerni inuit 18-it inorlugit ukiullit pineqartillugit, taamaattuni pineqatissiisarnerit inatsit nr. x [Folketingstidende 2021-22, A, L 126 tunngavigalugu], sakkortusineqassasut. Piareersaataasumik suliaasumi takuneqarsinnaavoq, tassani siunnerfiuvoq pillaatissiissutaasarsimasut 50%-inik sakkortusineqarnissaat, tak. Folketingstidende 2021-22, A, L 126, qupp. 14.

Oqaatigineqarportaaq, pillaatissiisarnermut inatsisimmi § 77, stk. 1 aamma 2-mi allassimasut naapertorlugit pisartut assigiinningsitaartorujussuunerat peqqutigalugu pinngitsaaliilluni atoqateqarsimanernut pillaatissiissutaasarsartut aamma assigiinningsitaartuusarmata. Assersuutigalugu nalinginnaasumik pineqatissiineq sakkortusineqarsinnaavoq, pinngitsaaliilluni atoqateqarsimanernut atatillugu persuttaasoqarsimappat, pinngitaaliilluni atoqatiginninneq sivisuumik arlaqartunilluunniit peqataaffigineqartumik pisi-mappat imal. pinngitsaaliilluni atoqatiginnittoq atonerlunneqartup anger-

larsimaffianut iserluni atornerluisimappat. Killormulli aamma pineqatissii-
neq appartinneqarsinnaavoq soorlu assersuutigalugu kinguaassiuutikkut
atornerluinani allatut atornerlusioqarsimappat imal. tamatuminnga misili-
isoqarsimappat.

Pineqatissii-nissap qanoq ittuunissaanik aaliangiineq nalilersuinerlu tassa
pisuni tamani eqqartuussiviup naliliineranik tunngaveqartarpoq.

Inatsisissatut siunnersuummut nalinginnaasumik oqaasertaliussani imm.
2.3.1-imi innersuussutigineqarpoq.

Nr. 2-mut

Pinerlunnermut inatsimmi § 79 naapertorlugu meeqqamik atoqateqarsima-
neq inuk 15-it inorlugit ukiulimmik atoqateqarsimasoq, tamanna § 77, imm.
1, nr. 3-mi allassimasunut attuumassuteqanngippat.

Siunnersuutigineqarpoq § 79 allangortinneqassasoq, taamatut iliornikkut
inuk meeqqamik 15-it inorlugit ukiulimmik atoqateqarsimasoq allatulluun-
niit kinguaassiuutitigut atoqatiginnissimasoq meeqqamik ilaqarsimasutut
pillaatissinneqassalluni, pineqartoq § 77, imm. 2-mi allassimasunut attuu-
massuteqanngippat.

§ 79-imi allanguinikkut innersuussineq § 77, imm. 1, nr.3-miit § 77, imm.
2-mut illuartinneqarpoq.

Allanguisoqarpoq pequtigalugu § 77, imm. 1 aamma 2 nutaamik oqaaser-
talerneqarmata § 77, imm. 1, nr. 3 nuuttariaqalermat 77, imm. 2-mut. Inner-
suussutigineqarporlu inatsisissatut siunnersuutip oqaasertalernerani § 1 nr.
1.

§ 2-mut

Siunnersuutigineqarpoq inatsisip 1. juli 2023 atuutilernissaa.

Pinerlunnermut inatsit § 3 naapertorlugu, inatsit atuutsinneqalerpat pisima-
sut tamarmik taanna tunngavigalugu aaliangiiffigineqartalissapput. Pisut,
inatsisip pineqartup atuutilernerata kingorna aaliangiiffigineqartut, aaliangi-
iffigineqassapput pineqartumut malittarisassiuussat malillugit.
Aaliangiinerilli siuliani naliliinernit sakkortunerussanngillat.

Inatsisip atuutilernerata kingorna pisut taannalu tunngavigalugu aaliangius-
sat taava nalinginnaasumik atuutilissapput, tassani aaliangiinissat malit-
tarisassiat nutaat malillugit, kisiannili aatsaat pineqatissiisoqassalluni,
malittarisassat siuliusut malillugit pisimasoq pinerlunnertut nalilernerqar-
simappat, pineqaatissiinerillu siulii malillugit aaliangiussaasunit sakkor-
tunerussanngillat.

Siunnersuutigineqarpoq pisimasut pinerlunnertut nutaatut siunnersuutig-
ineqartut, taamaleratigut aatsaat iliuuseqarfigineqarsinnaasut, inatsisip
nutaap atuutilernerata kingorna pisimappata.

Ilanngussaq 1

Inatsisissatut siunnersuut maanna inatsisaasumut sanilliullugu

Oqaasissiuineq atuuttoq

Inatsisissatut siunnersuut

§ 1

Pinerlunnermut inatsimmi, tak. inatsit pillugu ilisimatitsisut nr. 1045 ulloq 7. december 2017-imeersoq, § 2-tut taallugu allanngortinneqartoq inatsimmi nr. 168, ulloq 27. februar 2019-imi aammalu § 2 inatsimmi nr. 1056 ulloq 30. juni 2020 imeersumi, imatut allannguisoqarpoq:

Oqaasissiuineq atuuttoq

§ 77. Pinngitsaaliilluni atoqateqarsimasutut eqqartuussivimmit aalingiiffigineqassaaq, makkuninnga iliorsimasoq

1) persuttaanikkut persutaanissamilluunniit qunusaarinikkut pinngitsaaliilluni atoqateqarsimaguni allatulluunniit atoqatigisamik atuisimaguni,

2) atoqateqarsimaguni allatulluunniit kinguaassiuutitigut atoqateqarsimaguni inummik imatut inissisimasumik pisumi piumanani akiuussinnaanani, imaluunniit

3) atoqateqarsimaguni allatulluunniit kinguaassiuutitigut atoqateqarsimaguni meeqqamik 12-it inorlugit ukiulimmik.

Imm. 2. taamatuttaaq aaliangiiffigineqassaaq imm. 1-imi allasimasunit allaanerusumik tunngaveqartumik atoqateqarsimaguni allatulluunniit kinguaassiuutitigut atoqateqarsimaguni, tak. § 91.

Imm. 3. ---

§ 79. Meeqqamik 15-it inorlugit ukiulimmik atornerluisimasoq, atoqateqarluni allatulluunniit kinguaassiuutitigut atoqateqarsimasutut pineqaatissinneqassaaq pisuusup meeqqap ukiui ilisimamappagit imalunniit tunngavinnut eqqumanniffiginnissimanani iliu-seqar-simamaguni, pisoq § 77, imm. 1, nr. 3-mi allasimasuni ilaanngip-pat.

Inatsisissatut siunnersuut

1. § 77, imm. 1 aamma imm. 2, imatut ilusilernerqarluni oqaasissiorneqassaaq:

»*Imm. 1.* Pinngitsaaliilluni atoqateqarsimasutut aaliangiiffigineqassaaq inuk akuersinngitsumik atoqateqarsimasoq allatulluunniit kinguaassiuutitigut atoqateqarsimasoq.

ImmStk. 2. Pinngitsaaliilluni atoqateqarsimasutut pineqaatissinneqassaaq inuk meeqqamik 12-it inorlugit ukiulimmik atoqateqarsimasoq allatulluunniit kinguaassiuutitigut atoqateqarsimasoq.«.

2. I § 79 allanngortinneqassaaq »§ 77, imm. 1, nr. 3.« taanna tassaarluni: »§ 77, stk. 2.«.

